

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K., — f.
Vidéken " 9 K., " 4 K., 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főtér, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

A kiegyezés mérlege.

Már tegnap készítettünk hozzávetőleges mérleget és egyben elismertük, hogy a kormány nagy munkát végzett és a szorosan vett gazdasági kiegyezés nem rosszabb, mint volt a Szél—Körber-féle.

Megállapítottuk azt is, hogy politikai szempontból oly előnyök vannak a kiegyezésben, minők eddigéle egy kiegyezésben sem voltak és hogy ezeket az előnyöket a kiegyezés járulékaiban készpénzzel kell megfizetnünk. Ma hozzávetőleg ki akarjuk számítani, hogy mennyi is azoknak a politikai előnyöknek az ára, melyek lehetővé teszik a függetlenségi pártnak, hogy a kiegyezést öngyilkosság nélkül megszavazhassák.

Számoljunk tehát.

Először fizetünk mintegy két százalékkal magasabb kvótát. Miután a közös kiadások évente mintegy 250 millióra rugnak, ez évi öt millió korona, vagyis tíz év alatt 50,000,000.

A fogyasztási adókat Magyarországon okvetlen emelik és így az új megegyezés szerint Ausz-

triának saját belfogyasztásunk jövedelméből át kell majd utalni mintegy évi 3 milliót, vagyis tíz év alatt 30,000,000.

Az Ausztriából díjmentesen szállítandó cukormennyiségnél a sűrítaxvesztés évi 1,200,000 kor., vagyis tíz év alatt 12,000,000.

A dalmát vasuti összeköttetés Horvátország területére eső résznek költsége 30,000,000.

A magyar block megváltásánál a kedvezőtlenebb megváltási kulcs okoz egyszersmindenkorra 80 millió terhet: 80,000,000. Összesen 202,000,000.

Ez tehát, ha a kis tételek firtatásába nem is bocsátkozunk, kettőszázkétfélmillió korona vagy mondjuk kerekszámban kétszázmillió korona, mely az 1907—1917-es évtizedet terheli.

Vagyis a kiegyezés formái, azaz politikai előnyeit összesen kétszáz, tehát évi husz millió koronával fizetjük meg.

Ez a tény magyarázza meg, hogy Wekerle a kiegyezési javaslatokkal együtt vagy még azokat megelőzőleg be fogja terjeszteni az adóreformot, vagyis az egyenes

adók emelésére vonatkozó javaslatot és a költségvetés keretében javasolni fogja a fogyasztási adók emelését.

Ezek a reformok, vagyis emelések mintegy harminc millióval fogják szaporítani az állam jövedelmeit és ebből Magyarország belterjes gazdálkodása és fejlődése javára nem fog esni egyetlenegy fillér sem, mert nemcsak a mostani kiegyezést kell megfizetni, hanem a katonai terhek ugynevezett „természetes növekvése” ugyancsak kvótában elnyeli a többletet is.

Es jövő évre jön a létszám-emelés és esetleg a két éves katonai szolgálat; továbbá biztosan jönnek hajó és léghajó-építések, amik összevissza, nagyon szerény számítás mellett, csak Magyarország részéről évi 30—40 milliót igényelnek.

Mit fogunk jövő évre reformálni, hogy ez a pénz is előkerüljön, az még Wekerle titka, de talán nem is az ő, hanem a jövő titka. Mindössze tehát a legjobb esetben a legközelebbi tíz év alatt évi 50 millióval drágább lesz a közönség, mint eddig volt; de ebből, mint kifejtettük, csak husz

Debreceni levelek.

— október hónap.

Tisztelt szerkesztő ur!

Rég' pihentetett tollam már igen izgeti-mozgatja acélos fejét az öreg bambusznád tollszáron. Megunta már a jó lélek (bár némelyek szerint a gonoszságnak sinos' hijjával!) ezt a hosszuranyult vakációzást. Azért, szerkesztő barátom, lapod hasábjain meg-megszalajtatom ezt a nyughatatlan, játszikedvű legényt. Tehát hajrá kedves tollam! Rugaszkodj neki. Kezdjük meg az írást.

Bugyog a tinta tollamból. Szememből is orcámra kívánczik a könyű. Mert, drágaság ide, pótadó amoda, sereglétszám- és kvótaemelés ráadásul, szép, dicső érzés a hála és kegyelet. Haha! Az utókor hálája, mely a közönytől porbataposott, a mulandóság porából oltuk után kikapart nagylelkek sirján fonja oltó koszoruit, fűzi közszavakból dikióit... Csitt, te törékeny toll! Derülj ki orcám. Tulakodj' ki az elsősorba. A szemfüles njságtudósító, hátha tégedet is a jelenvolt nagyságok és kitünőségek közé jegyez? Nézd, emlékkövet faragnak, emlékkövet állítanak nemzeti Diószegi és Fazekas uraiméknak is.

— A, áh! nyájas olvasó közönség, ne ütdj' meg a „nemzeti” címzésen. A régi

nemesi világban még nem nagyságos urazták a Csokonai-ként gyalog-vándor írókat, hajlott hátú tudósokat. Bezzeg a mai egyenlőségével hivatkozó demokrata világban cillinderkalappal koronázott demokrata király Vilmos Vázsonyinak is éppen ugy kijár a „nagyságos uram”, akárcsak postás Benedek Jankónak, kedves közös barátunknak.

Haj, haj! Azért inkább csak nevezzük mi Diószegi—Fazekas uraimékat *nemzeteseknek*. Magyar nyelven ez a legszebb megnevezés. Ősi a nemzetséged. Nincs' mit szégyenleni családod multján. Nemzeti ur vagy, magyar vagy! Nem afféle aranytölgymántól ékes, jószagu virágszeszekről illatos, kitudnánhonnétjött ujfajta — nagyság, nagyságod, nagysága, nagyságos uraság.

Való igaz, „kvétált” főhadnagy Fazekas urat a *vitélő* cím is megilletné... Ho, hó! Megálljunk. Szeszélyes tollam mindjárt a Napóleoni csaták fergetegébe patansz át az ujkori ujságtárgyról:

— Emlékmű a Fűvészkertben?

Azt írta ugyanis ez az ujság, nagy magyar vidék közönségének kedvenc *Debreceni Ujságja*, hogy a Csokonai-kör kezdeményezésével alkotott Diószegi—Fazekas emléket (Somogyi Sándor tehetséges ifju szobrásunk alkotta ötletesen, izlésesen!) a „fűvészkert szép telkének közepén, a rondóban” állítják fel.

Azt is írta ezen ujság érdemes tudósítója: a helykérdés így szerencsésen eldőlt. A sokféleképpen hasznos (ez az én jelzőm!) Aczél Géza főmérnök a napokban pontosan kijelöli a szobor helyét és akkor Biczó Gyula vállalkozó hozzáfoghat az alap megépítéséhez. Ezzel kapcsolatosan derék tudósítónk azt is feljegyezte, hogy az állítandó szobor helye mélyen fekszik; mert hajdanta (mikor még itten az éhesen kőrincáló tógásdiáknak vöcskők, vadrucák mutogatták a — *püspökfalatot!*) a régi „*paptavának*” ez volt a legmélyebb pontja, ezért most 7—8 méterre le kell ásni, hogy „a nehéz kőszobornak szilárd alapzata legyen”.

Ez az előljáró beszéd...

A másik érdekesebb feljegyzés meg az, hogy az 50 mázsa sulyu, nehéz szobornak a Fűvész-kertbe szállítása nehezen fog menni, mert „a Fűvész-kertnek keskenyek az utjai és azokat ki kell szélesíteni, ami miatt (már ime nem elég a rondó kipusztítása!) sok növényt kell eltávolítani...” Így és nem másként írta ezt a tudósító, Fájdalom, ez a tudósítás a helyzetnek megfelelő igazságot is fedezi.

Urak, urak! Tekintetes, nagyságos urak! Demokraták, kevésbé demokraták! Képesített, nem képesített mesterek! Hát voltaképpen kinek is állítjátok ti ezt az emlékművet? A szobrásznak? A Csokonai-kör hálás felfedezőinek? A kollégium kész-

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy az megérkeztek. Melyeket **a legolcsóbb árak mellett** bocsátom a tisztelt vevő közönség rendelkezésére.

Őszi és téli legújabb divatu modell

kalapjaim

Jungreiszi Mari

Tisztelettel

utóda.

millió a gazdasági meggyezés és 30 a közjogi, vagyis katonai közzség terhére esik.

Ezek után, már csak boldog a magyár.

A kiegyezési tárgyalások.

Ma körülbelül befejeződik a kilenc napos kiegyezési kampány. Ha izgalmasak voltak a tárgyalások a döntésig, az ezután következő idő sincsen rózsalevelekkel kipárnázva. A szövegezés munkája kora reégeltől késő estig folyt vasárnap óta egyhuzamban, ma éjjel pedig kisütött már a nap, mikor a szakreferensek aludni mehettek.

A magyar szakelőadók a miniszterelnöki palotában, az osztrákok az Angol királynő szállóban dolgoznak az államnyomdából ivenként küldött kefelenyomatok korrekturáját. Egész éjjel folyton volt az érintkezés a nyomdával s be- és kivitték a munkát. Átrevideálták a kereskedelmi szerződésről, az autonóm vámtarifáról, az állategészségügyi konvencióról s a forgalmi kérdésekről szóló javaslatokat, a fogyasztási adókról, a blockrentéről szóló megállapodásokat.

A referensek munkáját ma reggel tíz órakor vette tárgyalás alá a közös minisztertanács, melyben magyar részről Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Darányi Ignác miniszterek és az államtitkárok vettek részt. A munka olyan gyors tempóban halad, hogy ma feltétlenül befejezik s délután 5 óra 15 perckor az osztrák miniszterek hazatartanak. Valószínű, hogy Wekerle miniszterelnök holnap szintén Bécsben lesz, hogy a királynak referáljon a kiegyezés megkötéséről. Esetleg már holnap vele utazhatnak a magyar szakreferensek is, akik a közjogi kérdéseknek szentelnek egy tárgyalási napot Bécsben.

Bécsből jelentik, hogy udvari körökben elterjedt hírek szerint a kiegyezési tárgyalások résztvevőire magas kitüntetések várnak. Szerényi József és Popovics Sándor államtitkárok megkapják a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

Az országos ügyvédgyűlés.

Hat napos tárgyalás.

Az ügyvédség szabad pálya.

Budapest, október 8.

Hat napi izgalmas tárgyalás után, a melyen a magas színvonalu vita dacára élénken lobogtak a szenvedélyek is, ma délben döntöttek a numerus clausus ügyében, a jövő ügyvédnemzedék sorsa felett. A döntés vegyes érzelmeket fog kelteni országszerte. Mondják, hogy a magyar ügyvédség történelmi nagy nevéhez és jövődjé hivatásához méltó volt a döntés, viszont más részről sajnálatos dolog, hogy az ügyvédek szaporodásával szaporodnak az ügyvédi büntettek is, különösen a fővárosban.

Két hatalmas tábor állott egymással szemben. Hatalmasan érveltek a „numerus clausus“ behozatala mellett is, ellene is. Az ellene érvelők azt állították, hogy a kaszt-és céh-rendszert akarják beoempészni az ügyvédi kamarába, ámde ők megakarják tartani, a régi tradíciókhoz hiven, szabad és független pályának. Viszont a numerus clausus behozatala mellett érvelők leginkább az ügyvédi pálya elsekélyedésével és büneivel védtek álláspontjuk helyességét.

Délután 2 órakor ért véget a szavazás, amelynek eredményét zugó éljenzés közt hirdette ki dr. Szivák Imre. Az ügyvédgyűlés e szerint 197 szóval 139 ellenében elvetette dr. Darvay Fülöpnek a numerus clausus behozatalát célzó

indítványát és dr. Nagy Dezső indítványát fogadta el, amely a szabad és független ügyvédség fentartását és erősítését célozza.

Az országos gyűlésen részt vett debreceni ügyvédek közül a numerus clausus behozatala mellett szavazott dr. beregi Nagy Sándor és dr. Szüts Géza, ellene pedig dr. Ujlaki Hugó és dr. Kardos Samu. Részt vett az ügyvédgyűlésen dr. Bakonyi Samu képviselő is, aki szintén az indítvány ellen szavazott.

Gyermek a forró vízben.

Hat éves fiu halála.

Egy kis, hat éves fiucska tragikus haláláról hozott hírt a táviró Hajdudorogról. Kókényessi János az áldozat, aki szüleinek szemefénye, édes reménysége volt.

A kis fiucska ezelőtt csaknem egy hónappal forró vízbe esett és súlyos égési sebeket szenvedett. Hogy az esetért gondatlanság címén, kit terhel a felelősség, ma még nem igen állapítható meg. A vizsgálat azonban erre nézve is megindult s az lesz hivatva kideríteni, egyáltalában terhel-e valakit a felelősség.

Csaknem egy hónapig tartó szenvedés után a fiúskára rátette a kezét a kérelhetlen halál. Tegnap arról jött hír Dorogról, hogy a kis fiucska a régebben szenvedett égési sérülésekbe belehalt.

VÁROSHÁZA.

Zilahy ügye a tanács előtt. A színházbizottság ismeretes javaslata, hogy t. i. a város a jövő évre október 1-ére mondja fel a színház

séges gazdasági bizottságának? Vagy a főispánnak, polgármesternek, a finác-külgizóban is alelnök, kedves kultusz-szenátorunknak, vagy éppen műizlésről nevezetes főmérnök barátunknak? ... Mert akkor még minden hagyján! Hanem annál inkább képtelenség, annál inkább égrekiáltó kegyetlenség és kegyetlenség az, amidőn tí nemzeti Diószegi-Fazekas uraimék, a Magyar Fűvészkönyv lelkes, tudós szerzői emlékének örökítési ürügyével a tudományok számára gyarapított és fentartott Fűvészkert növényesportjait az ékeesebb kilátás és helyezettetés kedvéért pozdorjává gázolják, otromba ásóval-kapával irtogatják. Holott ekkor inkább szoborművet se állítanának Diószegiéknek!

Urak! Nem „kutya-promenádi“ ez a Fűvészkert. Mert kutya-promenádit — eleven észjárású főmérnökünk! — a városháza előtt, a Petőfi-téren, a Nagyerdő virányain és közköltészen bármikor, bárhol telepíthet. Más a Fűvészkert. A Fűvészkert a fűvészi tudományok művelésének szeretettel, áldozatokkal, tudományos kézzel fentartott szent ligete, melyből a gyarlandó emberi hiúságot, üres hivalkodást, ha hogy élne, ha hogy feltámadhatna vitézlő főhadnagy ur Fazekas, rezes kardjával verné ki... Elszomorító, hogy ezt itt magyarázni kell.

Szomorú, hogy minálunk a külsőség ma is előbbre való a lényegnél.

Mert könnyű most azokat a szerbeszámba szedett növényeket kiirtatni, pozdorjává gázoltatni (a kíváncsiakkal) ugy a rondóban, mint a keskeny utak mentén. De bezzeg mennyi időbe, hajnaltól késő estig nem szűnő fáradozásba került, míg véglen a fűvészkedésben tudós Diószegiékhez hasonlóan lelkes Heykal Ede főkertészünk ezen a piciny, kisterületen családonként rendezte a növények és fák ezreit. És ti most mégis micsoda könnyedén szegzitek nekik az irtó-kapát. Bezzeg Diószegi, bezzeg Fazekas örömtelten andalognának a kifogásolt keskeny ösvényeken. Mert a szaktudással ültetett, ápolt növények hajladozó bokrait látván: éreznék, hogy nem hiába éltek, nem hiába munkáltak, mert mindenik növény-nél ott a fejfa, amelyen felírják a növényre vonatkozó adatok, nemcsak diákos, idegen nyelven, hanem jó magyarul, amiért Fazekasok is küzdöttek.

Körültekintvén a Fűvészkertben, azt kell hinni, hogy a debreceniek nincsenek tisztában a növénytelep becsével és értékével. Pedig a fűvészet tudós barátjai messze-helyeken ösmerik ezt a tudományos fűvészkedésnek szentelt kis ligetet. Messziről el-eljárnak meglekintésére; sőt most meg a (Diószegi-Fazekas emlékmű leleplezési

ünnepe alkalmából!) híván-hivogatják ide a vendégeket, tudósokat, akik majd különös érzések között távoznak a művészies emlékműtől, magokban összesugva:

— Ugyan furcsán ünneplik a fűvészet elsőbb magyar mestereit ezek a jó debreceniek, ásóval-kapával irtják, avatatlan talpakkal gázolják az országos hírnevű, régi Fűvészkert, anélkül is hervatag kincseit. Hm, hm! Gyilkos kegyelet ez a debreceni kegyelet.

Én is körülnéztem, többször is körülnéztem az öreg Fűvészkertben és vélekedésem szerint a liget pusztítása nélkül, a fűvésztudomány virágos oltárainak döntögetése nélkül is találtak volna ott (a más kijelölt helyeken!) az emlékmű felállítására mindenképpen megfelelő teret; de hát akkor — valamicskét — magasabbra kellene tekinteni a Bashalomnál... Azonban hiába! Tuzokróptűek a mi vezető embereink. Ezen már, ha élne, nemzeti Diószegi-Fazekas uraimék sem változtathatnának; hisz' az ő kegyelméék idejében is csak ilyen poros, ilyen nehézkes kövérlevegőjű, konok felfogású, minden szépet-jót fejtetőre állító balkezes volt a debreceni világ! Vitézlő főhadnagy ur Fazekas — akkortájt — te is hiában csörgetted-zörgetted ősi rezes kardodat.

Ifjabb Mórlox Pál

Tartós iskola öltönyöket a legolcsóbban s legnagyobb választékban lehet vásárolni csak

Gerő E.

férfi- és gyermek ruha nagy áruházában Debrecen. Piac-u. 41. (a nagy- trafikálépen szembe)

bérletét Zilahy szinigazgatónak és bontsa fel a 6 éves szerződését, csütörtökön kerül a városi tanács elé, amelynek döntését érthető izgalommal várja a közönség.

Magánzsinagóga. A városi tanács, mint annak idején megirtuk, betiltotta az orthodox zsidó hitközség panaszára a Reáliskola-utca 6. sz. alatt levő zsinagógát. Utóbb azonban a magán imaház ismét megnyílt és pedig a főkapitány engedélye alapján. E miatt a hitközség panaszt emelt a városi tanácsnál, a mely legközelebbi ülésén fogja tárgyalni a beadványt.

Tülekedés a városi fáért. A faosztás második napján még nagyobb tülekedés támadt a városháza udvarán, mint az első napon. Az egymást taszigáló, lökdösődő népet 5 rendőr is alig tudta megfékezni. Hogy ilyesmi többé elő ne fordulhasson, Roncsik Lajos főszámvévó intézkedett, hogy a fát venni akarók számot kapjanak a kapu alatt és pedig a jelentkezés sorrendjében. Az új rend már máttól kezdve életbelép.

Eladott ökrök. A város 4 előregedett ökrét árverésen adta el a vásárban. Az ökrök 1800 koronáért keltek el.

Az ártézi kutak.

Kész a második kut.

Készül a harmadik is.

Még víz ma sincs, pedig a *Törzs és Ormai* cég elkészült teljesen a második ártézi kut furásával is, a Köntösgáton, sőt hozzáfogott már a harmadik kut furásához, a jövő héten pedig már a negyedik kut furását is megkezdik.

Nagyon lassan haladnak a kutfurási munkákkal, amiben hibás a cég is, mert nem voltak meg a szükséges felszerelések, amelyek ilyen nagy vállalatnál nélkülözhetetlenek, de a legtöbb késésnek a vasuti szállítások vontatottsága az oka. A csövek például még ma sem érkeztek meg.

Tudvalevően a vízvezetési bizottság október végéig haladékosan adott a kutfuró cégnek, hogy felszereléseit kiegészítse, de most már az a szerény véleményünk, hogy addig ne folytassák a kutfurási munkálatokat, amíg a készen levő két ártézi kut vízbőségéről meg nem győződnek.

Ez a csekély késelem az eddighez képest elenyészően csekély, de most már szükséges, mert meg kell nyugtatni a még mindig kételkedő közönséget, hogy van víz. — Annak nincs is semmi értelme, hogy olyan ártézi kutakat furjanak, amelyek nem adnak vizet. Drága lyukak lennének azok.

Ugy értesülünk, *Aczél Géza* főmérnök már a jövő héten meg-

kezd a két ártézi kut szivattyuzását. Akkor kiszámíthatják a kutak vízbőségét, a víz minőségét és akkor megállapíthatják, hogy érdemes-e a kutfurásokat tovább folytatni. A kísérletezésre elegendő ez a két kut is. Ha kárba veszett a költség és fáradság, kárnak elég az is. De az már kissé sok volna, hogy négy kuton állapítsák meg a sikerelenséget.

Ha lesz víz, akkor a kutfuró cég, a melyről a szakértők is elősmerték, hogy jól dolgozik, gyorsabban dolgozhat és behozhatja a késedelmet, mert az már teljesen kizárt, hogy a jövő évben elkészüljön a vízvezeték, annyira hátra vannak az előmunkálatokkal. Azért most már a próbaszivattyuzást kell sürgetni, nem pedig a további kutfurásokat.

Összevagdalt legény.

Az orvtámadás vége.

Véres jelenet játszódott le tegnap a közeli Ermihályfalván, melyben a csendőrkardnak is szerep jutott. A község csendőre, Szelezsán Demeter kardjával összekaszabolta Tóth Sándor ottani lakost, a ki elég vakmerő volt vele szembeállni. Tóth súlyos sérüléseket szenvedett és életbenmaradásához kevés a remény.

A szomorú végű jelenet tegnap éjjel történt s maga Tóth Sándor idézte elő. Rabiátus, békétlenkedő és veszekedő ember volt, akinek lépten-nyomon meggyült a baja a hatósággal. Abban a hiszében volt, hogy minden bajának a csendőr az oka s neki köszönheti azt is, hogy legutóbb egy verekedés miatt súlyos testi sértés címén vád alá helyezték.

Félt a büntetéstől s végtelen elkeserítette az, hogy Szelezsán Demeter miatt, aki feljelentette, fog bajba kerülni. Forrt benne a düh, ha rá gondolt s elhatározta, hogy a csendőrt ezt nem viszi el szárazon.

Tegnap éjjel rálesett s buvhelyén egy furkós bottal várta, azzal akarta leütni. Szándéka balul ütött ki. A csendőr a neki mért súlyos csapást elkerülte, kardot rántott s összekaszabolta.

A véres eset következtében a helybeli csendőrkerület hadbírósa Szelezsán Demeter ellen a vizsgálatot megindította. A vizsgálat megajtásával Weinek László százados hadbíró bizta meg, aki tegnap a helyszínére utazott.

SZINHÁZ

Rip-van Winkle. Plaquette kedves operettje tegnapi repriézének az új szereposztás kölcsönzött különösebb érdeklődést; ennek dacára kis ház gyült össze. A címszerepben *Horváth Kálmán* érvényesítette gyönyörű baritonját. Játéka is kifogástalan volt, különösen a harmadik felvonás kut-jelenetében drámai erővel érvényesült. Lónyay gyöngye partnernek bizonyult, ami a szereposztás lényeges tévedésének tudható be. Énekszámait hatástalanul veszték el; nem is csoda, hisz szubrett-primadonna nagyon kiváltságos esetben képes nehéz kolaratúr-pártival is megbirkózni. Annál nagyobb sikert ért el *Fehér Olga*, ki kisebb szerepben is nagy sikerrel játszott. A karok ez alkalommal megfelelőek voltak. Mártonfalvi

György körültekintő dirigálásáról is elismeréssel lehet megemlékezni. (k. —)

A mai előadás. Ma, 9-én, a múlt héten sikert aratott „Fátum” című dráma kerül színpadra. Arday Ida, Csáder Irén, Szabó Irma, Ternyei, Szakács, Bérczy, Tallián, Békés és Szilágyival a főszerepekben.

Nők az alkotmányban. Csütörtökön a tavalyi „Falusiak” és „Fenn az ernyő, ninesen kas” példájára, egy ugyanolyan értékű kedves és poetikus, régi, jó vigjátékot elevenít fel az igazgató: a „Nők az alkotmányban”. A darabban jó szerepekhez jut Arday Ida, Szabó Irma, Csáder Irén, László Aranka, Zilahy Ternyei, Bérczy, Tallián és Békés.

Mi lesz Debrecenben?

Az országos sztrájk.

Erélyes intézkedések.

Ma, szerdán este 6 órakor kezdődött veszi Debrecenben a választójogért való 24 óras sztrájk. A szervezett munkásság felvonulását a polgármester engedélyezte. A munkások reggel 8 órakor a Petőfi-teréren gyülekeznek, ahonnan jelzőtáblák alatt vonulnak fel a Hunyadi- és Piac-utcaán át, ha jó idő lesz, a Széchenyi-utca végén levő buzapiacra, rossz idő esetén pedig a Margit-fürdő termébe, ahol népgyűlést tartanak.

Mint a debreceni szocialista pártvezetőség tagjai mondják, a felvonulásban sok ezer munkás fog részt venni. Legalább 2000 munkás dolgozni fog, a nem szervezettek pedig tartózkodni fognak a részvételtől. Néhány tapintatlan munkás véres zavargásokat jósolgatott már napokkal előbb, már pedig olyasmiben egyetlen józan munkás sem akar részt venni.

Sokat ártottak éppen a munkások ügyének ezek az üres fenyegetődzések, bárha azt elérték, hogy a félénkebb kereskedők és iparosok bezárják üzleteiket. A kirakatok rolóit is lehúzzák a kereskedők, pedig a komoly munkásoknak eszük ágában sincsen törni-zuzni.

Ma este már a pékműhelyekben is beszüntetik a munkát, a nagyobb kávéházakat is odahagyják a szervezett pincérek, de azért azok nyitva maradnak.

Erélyes intézkedések.

Mint értesülünk, Végh Gyula főkapitány rendkívül erélyes intézkedéseket tett, hogy a személy- és vagyonbiztonságot megővje. E célból tanácskozott a helyőrség parancsnokával, gróf Marenzi Ferenc tábornokkal is, aki különben külön utasításokat kapott. Bizalmas utasításokat kapott a csendőrkerületi parancsnokság is.

Hogy miket tartalmaznak ezek a bizalmas utasítások, az hivatalos titok, de az előzetes intézkedésekből következtetni lehet arra, hogy az utasítások rendkívül szigorúak lehetnek. Már szerdán este nem kapnak se a katonák, se a csendőrök kimaradási engedélyt. A tisztek is a kaszárnnyákban fognak tartózkodni. A városban erős katonai őrzéstartók fognak cirkálni. A készenlét egész éjjel talpon lesz. A katonaság éles töltéseket kap.

Csütörtökön az egész helyőrség készenlétben lesz. A főkapitány rendeletére szolgálásban lesz minden rendőr és minden rendőrtisztviselő kivétel nélkül. A rendőrség már reggel megszállja a felvonulás utvonulását és a főbb pontokat. A főkapitány a városházán fog tartózkodni, a hol készenlétben lesz a hajdulegénység is.

Borsajtóink és kutszivattyuink

DEBRECENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG

tökéletesebbek és olcsóbbak minden versenygyártmánynál
Elsőkézből feltétlenül jótállással árusítjuk Péterfia utca 13. szám alatti raktárunkból.

Ugy értesülünk, ha a munkásság erőszakoskodna, vagy zavargásokat idézne elő, az utolsó pillanatban is betiltják a felvonulást és a népgyűlést.

Balmazújváros.

Hajdúvármegye területén csak Balmazújváros van erősebb készülődés. Az újvárosi szociálisták csütörtökön tüntető körmenetet és népgyűlést akartak tartani. Be is jelentették a szándékukat a központi járás főszolgabírójának, Miskolczy Lajos tb. főszolgabíró a népgyűlést engedélyezte, de a tüntető felvonulást betiltotta. A betiltást azzal indokolta, hogy az zavargásokra adhatna okot. Balmazújvároson 2 szakasz csendőr lesz csütörtökön.

Hajdúvármegyében.

Az október tizediki országos sztrájk kevés mozgolódást okoz a megyében, mert csak Hajduböszörményben vannak csupán nagyobb számmal nemzetközi szociálisták, egyebütt az újjászervezettek vannak többségben, azok pedig nem tüntetnek.

UJDONSÁGOK

Debreceni tájékoztató.

Főiskola olvasóterem (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskola anyakönyvtár (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskola múzeum (Colégium) nyitva vasárnap d. e. 10-12. — Városi múzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. — Csekonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Gőnyözy tanszermúzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Zenede Csepő-utca 20. — Tornaosarnak. Péterfia-utca 76. Kéz-ügyesítő műhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda és Szombat d. u. 2-5. Siketnéma tanintézet. Csapó-u. Vetőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Közkórház. Péterfia-u. végén, betegek d. u. 2-4-ig látogathatók. Női klinika. Attila-tér. Gyermekmenhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Péterfia-u. Vízgyógyintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Attila-tér. M. A. V. műhely. Állomás. István malom. Péterfia-u. Stern kefégyár r.-t. Vénkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer érokoporsó gyár. Homokkert. Erőtakarmánygyár. Margit fürdő telep.

* **Lapunk legközelebbi száma** a ma este 6 órától holnap este hat óráig tartó országos munkás-sztrájk miatt, pénteken reggel jelenik meg.

* **Trágyagyár r.-t. Debrecenben.** Debrecenben „Debreceni Trágyagyár Részvénytársaság” cég alatt 100.000 korona alapítókéval új vállalat alakult, amelynek tárgya: minden trágyázásra alkalmas nyers anyagot összegyűjteni és azt megfelelően feldolgozva forgalomba hozni. E mellett foglalkozhatik az ezzel rokon iparágakkal is. Az alapítók által kinevezett első igazgatóság tagjai: gróf Degenfeld József, Poroszlay László, Nagy Jakab, Spiegl Béla, Györfy Aladár és Aczél Géza. A részvénytársaság már megkezdte működését.

* **Ujabb tifusz eset.** Napokon át nem jelentettek be újabb tifusz esetet, sőt inkább a tifuszban megbetegedettek gyógyulását. A tifusz azért szörványosan előfordul most is; tegnap is jelentettek be újabb megbetegedést.

* **Szüret.** A szüret eredményét már csaknem teljes bizonyossággal meg lehet állapítani: körülbelül olyan a termés, mint tavaly mennyiségileg, minőségileg pedig hasonlíthatatlanul jobb. Sőt, ha a szüret előtt közvetlen, nincs az a fagy, mely a későbbben érő szőlőket tönkretette, mennyiségileg is oly kitűnő termés lett volna, minő évek óta nem, mert a mostani szép időjárás mellett még aszút is lehetett volna szüretelni. A bortermés mennyiségét egyelőre még hozzátétőleg sem lehet felbecsülni, mert a környéken még sok helyt most folyik javában a szüretelés.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Sáradi Antal r. kath. 6 hónapos, Györi Lajosné ev. ref. 23 éves, Steiner Sándor izr. 10 napos és Csobai István ev. ref. 65 éves.

* **Virtuskodó legények bosszúja.** A debreceni csendőrkerülethez tartozó ó-pécskai kerület csendőr őrsvezetője, Román András ellen szörnyű bosszút forralt néhány heves vérű fiatal ember. Román erős kezű ember hírében állott, aki ugyan-csak kordában tartotta a község duhajására hajló fiatalokat. Ez sehogyssem tetszhetett a legényeknek, akik elhatározták, hogy a csendőrön bosszút állanak. Tegnap többek magukkal megtámadták s agyon akarták verni. Román kardjával védekezett. Heves küzdelem fejlődött ki köztük, melyben a győztes végül is a csendőr maradt. A támadók közül ketten súlyosan, hárman könnyebben sebesültek meg. Román fején és karján kapott jelentékeny sérülést. A merénylők ellen megindították az eljárást.

* **Meglopott vásáros.** Borbély Márton a nagyszabadságra jött Debrecenbe, a Hatvan-utca 61. sz. ház padlásán kapott szállást. Mig aludt, 3 darab lószerszámát és 20 korona készpénzét ismeretlen tettes ellopta. Az ismeretlen tolvajt a rendőrség nyomozza.

* **Telefon-mizériák Debrecenben.** Egy idő óta általános a panasza a telefon-előfizetők között, hogy alig tudnak összeköttetéshez jutni. Nem a telefon-kezelőknél van a hiba, hanem a vezetékben, mely — nem tudni, mi okból — sokszor egészen hasznavehetetlen. A közönség jól felfogott érdeke kívánja, hogy ennek a lehetetlen állapotnak végét vessen az igazgatóság, mert mindennél bosszantóbb, ha félórai csengetés után kap az ember összeköttetést és akkor is egy szót sem lehet érteni a beszélgetésből.

* **Tifusz Mártonfalván.** Szomorú hír érkezik a közeli Mártonfalva községből. A tifusz, mely alig pár napja lépett fel, rohamosan terjed. Tegnap újabb megbetegedések történtek, köztük Rácz András 12 éves gyermek. A főszolgabíró széles körű intézkedéseket tett a járvány tovább terjedésének megállítására.

* **Utbaigazítás.** Idegen ur: Bátya, merre van a baromvásár?

Paraszt: Tessék csak balra tartani. Láthatja az ur, hogy minden marha arra megy!

* **Az idei termés és a gazdasági állapot.** A földművelésügyi minisztérium a gazdasági tudósítóktól beérkezett értesítések alapján az idei kapás- és takarmánynövények termés-eredményéről újból jelentést tett közzé. A jelentésből kiemeljük a tengeritermésre vonatkozó adatokat: tengeriből jó, közepes a termés, mert negyvennégy millió métermázsára becsülik. A miniszteri jelentésből az alábbiakat közöljük:

Szeptember hó második felében az időjárás továbbra is száraz maradt, meleg nappalokkal és hideg éjjelekkel. A száraz időjárás a tengeri, burgonya, kerti vetemények, répa, szőlő és gyümölcs érését előmozdította és a még kintlévő termények betakarítása és további feldolgozásának munkáit elősegítette, de az őszi szántó-vető munkákat nagyon hátráltatta, minek következtében az őszi gabona vetésénél nagy a hátramaradás. Ennek helyreállítására mielőbbi kiadó eső kívánatos. Az elvetett őszi vetések hiányosan, vagy egyáltalán nem keltek, a repcét ezenfelül a hernyó is károsítja. — A tengeri törését nagyobbbrészt már bevégezték. A késői vetések a szárazság következtében nem mindenütt adtak jó termést. A termény minősége azonban kiváló.

Jól eltartható száraz állapotban. A tengeri termését 4.590.473 kat. hold területen 44.880.110 q-ra becsülik. — A burgonya késői fajtái a szárazság miatt néhol gyengébb termést adnak. A szedés folóik. A termést 1.021.185 kat. hold területen 44.843.200 q-ra becsülik. — A répvetések a szárazság miatt nem gyarapodtak, a késői vetések e miatt gyengébb termést adnak, de a minőség kiváló, a cukortartalom magas. — A mesterséges takarmányok, a ré és a legelő adszárazság miatt nem fejlődtek és termést már nem adnak. A szőlő jól érik, szüretelése folyik. A termés mennyiségéről nézve csak közepes, vagy közepes, vagy közepesen aluli maradt, de minőségét mindentűt dícsérik. A gyümölcs gyenge termését szedik.

* **Baleset.** Sulyos baleset érte az este Törös Eszter Hajó utca 26. sz. a. lakó 23 éves nőt. A reményteljes állapotú nő elesett és oly szerencsétlenül, hogy a ballábn megrepedt az ér. A súlyosan sérült teremést a mentők a bábaképző intézetbe szállították.

* **A madár meg a fészke.** Egy fiú fölmászik egy fára a lehoz onnan egy madárfészket. A fészkekben tojások is vannak. Meglátja ezt egy elegáns nagykalapos hölgy, aki csak nyaral a falun, s rákiált a gyermekre:

— Oh te rossz fiú, hogy lehetsz ilyen szivtelen? Nem sajnálsz azt a szegény madarat, amelynek a fészket elraboltad? Hogy érzi majd magát a szegényke, ha nem találja a fészket?

— Ó, a madárnak ez már mindegy, válasszol a gyerek, — hiszen már ott ül a maga kalapján!

* **Romlott kenyeret vett.** Szekerka Béláné 2 kiló kenyeret vásárolt. A kenyér rozsvolt és ehetetlen. Szekerkané elvitte dr. Varga Emil kerületi orvoshoz, aki megvizsgálta és megállapította, hogy a kenyérben van szén, korom és egyéb hulladék és az egészségtelen, miért is azt elkobozta. Az árusító ellen a rendőrség a kihágási eljárást megindította.

* **Aki az utcát fogadónak nézte.** Netza Mihály vértesi lakos a Csicsogót vendégfogadónak nézte, az illatos dombok egyikére hajította borgőzös fejét és elaludt. Előbb azonban levetette a csizmáját. Mire felébredt, a csizmájának más gazdája akadt, akit a rendőrség is keres.

* **Árverés a szegények javára.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fémtermékek stb. Debrecen állomás podgyász felvételi helyiségében 1907. évi október hó 7-én d. u. 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni.

* **A szokás hatalma.** Utonálló: (egy bankárhoz) Pénzt ide!

Geldbeutel bankár: Hány procentre méltóztatik parancsolni?

* **Uj műsor az Uranus színházban.** A mai rendkívül érdekes és szenzációs műsornak fénypontja A kovács sztrájk, egy szenzációs szociálista dráma. Azonkívül gyönyörű természetbeni főlvetel az Iramszarvas vadászat. Igen megható a Sziv jósága, kitűnően mulattató a Rövidlító vadász. Rendkívül érdekes és a mellett kitűnően mulattató Egy esküvő az automobilon című kép. Minthogy e képek csak 2 napig t. i. (ma szerdán és holnap csütörtökön) lesznek műsoron, megtekintését a legmelegebben ajánljuk.

* **Elvitték a libáit.** Kellemetlen meglepetésben részesült tegnap Schneider János Timár-utca 87. szám alatti lakos. Az éj folyamán meglopták. Szép, hizott libái eltűntek az udvarról. A tettes eddig ismeretlen.

* **Angol aljak, costumok, pongyolák és blouzok nagy választékban raktárra érkeztek Halmágyi Sámuel áruházába.**

* **Szeplő, májfoltok, persenések ellen** biztos hatású a Rózsa arkenőcs. Üdeséget, bájt kölcsönöz az arcnak. Tégely ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogeriájában, Debrecen, Kossuth-utca 6.

* **O. napra egy földszinti páholy kapható.** Ertekezhetni Békés színházi titkárnál.

* **Legszebb könyvkötések,** finom bőr, plüss-keretézések, passepartoutok és diszmunterek Antalffy Ferencnél készülnek, Piac-u. 31. a városház kapuval szemben.

* **Perozel Carola tánciskolájában** a beiratkozások megkezdődtek. Beiratkozni lehet mindennap Szent Anna-utca 22. szám alatt. Tandíj 20 korona egy kurzusra.

* **Amerikai férfi és női cipők első rendű minőségben beszerezhetők** Tolnai Dániel cipőáruházában. Debrecen, Piac-utca 49. szám.

* **Halmágyi Sámuel** női és leány felöltők legnagyobb áruházában az őszi és téli újdonságok nagy választékban megérkeztek.

Aláírták a kiegyezést.

Kossuth nyilatkozata.

Budapest, október 8.

Ma délután 4 órakor folytatták a két kormány tagjai a kiegyezés két példányának az egyeztetését, majd este elkövetkezett a történelmi pillanat, a kiegyezés aláírása. A kiegyezés, melyet előbb Beck és Wekerle miniszterelnökök írtak alá, 4 törvényjavaslatból és 15 mellékletből áll; aláírták magyar részről: Wekerle pénz, Kossuth kereskedelem, Darányi földművelésügyi miniszterek; osztrák részről pedig: Koritovszky, Derschatta, Fort és Auersperg miniszterek. A javaslatokon összesen 90 aláírás szerepel. A hitelesítés 8 óra 50 perckor ért véget.

Este 10 óra 15 perckor Bécsbe utaztak vissza az osztrák miniszterek. Velük utazott Wekerle miniszterelnök is, akit holnap délután 3 órakor Beck báróval együtt fogad a felség Schönbrunnban. Wekerle holnap délelőtti tárgyalás még Aehrenthal báróval is a közjogi kérdések felől. A tárgyaláson részt vesznek Andrássy és Zichy miniszterek is. A magyar miniszterek holnap éjjel térnek vissza Budapestre.

Kossuth nyilatkozata.

Ma este 9 órakor tartotta értekezletét a függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöklete alatt. Az értekezleten nagy számmal jelentek meg a párttagok. Ott voltak Apponyi, Günther miniszterek és a 48-as államtitkárok.

Az elnök legelőször az elhunyt Károlyi István gróf és Steiner Károly képviselőket parentálta el melegen, majd bejelentette, hogy Nagykárolyban Papp Bélát választották meg. Ezután nyilatkozott a kiegyezés megkötéséről.

— Hosszas és nehéz küzdelem után végre sikerült megkötni a kiegyezést — mondta — a kormánynak, a mely fel-emelt fővel áll az ország előtt, mert alig remélhette, hogy lehetséges lesz annak megkötése. Nehéz viszonyok közt volt

Magyarország, míg szemben erős állam, Ausztria állott. De a magyar kormány állhatatossága, jellemzilársága, elveihez való ragaszkodása és hazafisága győzött. Sikerült olyan kiegyezést kötnie, a mely az adott viszonyok közt a legkedvezőbb. Nem kell pirulnia miatta a kormánynak. (Hosszas éljenzés.) Miután a miniszterelnök már a napokban részletesen akar nyilatkozni a kiegyezésről, a részletekről ezuttal nem nyilatkozhatom, de általánosságban kimondhatom, hogy igen becses és jelentékeny vívmányokat sikerült kivivnunk. **Számos előnyben részesült Ausztria is ezzel szemben,** de a mérleg Magyarországra nézve nem kedvezőtlen. Ez a mérleg teljesen kielégítő, sőt politikai és gazdasági tekintetben határozottan kedvező. (Taps és éljenzés.) Politikai és közgazdasági tekintetben a függetlenségi és 48-as párt elvei szerint is kielégítő a kiegyezés. A vámszövetség helyébe a vámszerződés lépett, a közös vámtarifa helyett az önálló vámtarifa lépett, amelyek az állami önállóság útján jelentékeny haladás. Ezeknek ellenértéke is van, de becsületes hittel mondhatom, hogy többet kaptunk, mint amennyit adtunk. Az örvendetes tény azonban az, hogy a bankszabadalom ügye a kiegyezés anyagából kikapesztott. Az osztrák kormány erőlködése sikertelen maradt és megtört a magyar kormány sziklaszilárd ellenállásán. Elértük azt, hogy a jegybank ügyében **szabad keze maradt a magyar kormánynak és az országgyűlésnek bölcsessége fog határozni a felett,** hogy Magyarország meghosszabbítsa-e a bankszabadalmat vagy felélítsa az önálló jegybankot. (Éljenzés.) Többet nem tehetett a jelenlegi nehéz viszonyok közti kormány; kéri, hogy ajándékozza meg a párt továbbra a kormányt bizalmával, a melyre ezután sem lesznek érdemtelenek.

Percekig tartó éljenzés és tapsvihar zúgott fel Kossuth beszéde után. A párt oly meleg ovációkban részesítette, amilyenben még soha.

Ezután Justh Gyula házelnök állott fel és a képviselőház munkarendjét állapították meg. Október 10-én csupán a 11-iki ülés napirendjét állapítják meg, amikor felolvassák a királyi kéziratot a I. ülészak berekesztéséről és az új ülészak megnyitására; 12-én megválasztja a Ház az új tisztikart és újraalakulnak a bizottságok.

Ezután a párt megválasztotta Eitner Zsigmond indítványára a kandidáló bizottságot, amelynek tagjai lettek Kossuth, Apponyi, Günther, Tóth János, Mezőssy, Holló, Bakonyi Samu, Gaál Gaszton stb. A kandidáló bizottság nyomban össze is ült és megejtette a jelölést.

TÁVIRATOK.

A király.

Bécs, október 8. A király állapotára vonatkozólag nincs jogosultsága az aggodalmas feltevéseknek. A király könnyű rosszullét miatt a fejedelmi látogatások befejezése után indítatva érezte magát arra, hogy némi időt szenteljen a pihenésnek és ez okból Schönbrunnban maradt. Ez az állapot azóta nem változott. Az általános kihallgatásokat október havára lemondták és a király a spanyol királyi pár Bécsben való fogadásán sem fog résztvenni, mely okból az udvari ünnepek a schönbrunni kastélyban fognak lefolyni. Az összes kormányügyeket azonban a király teljesen akadálytalanul intézi. A király holnap fogadja a két miniszterelnököt, kik a kiegyezés megkötéséről fog-

nak jelentést tenni. Paar főhadsegéd az ügyvitel megkönnyítése végett Schönbrunnba költözött át.

Andrássy bécsi utja.

Budapest, október 8. Andrássy Gyula gr. belügyminisztert ma délelőtt 11 órakor fogadta Schönbrunnban őfelsége. A kihallgatás 12 óra után ért véget. Andrássy az alkotmánybiztosítók ügyében járt a felségnél, aki a törvényjavaslatokhoz hozzájárult. Hogy mikor kerülnek azok a Ház elé, az a parlament munkarendjétől függ. A kihallgatás után a magyar házban Zichy Aladárral közölte Andrássy a kihallgatás eredményét. A miniszter igen jó hangulatban volt. Kijelentette, hogy minden rendben van, az előzetes hozzájárulást megkapta. A kihallgatáskor a felség igen jókedvű volt; a kiegyezésről nem esett szó. Andrássy ma délután Beck báró miniszterelnöknél ebédelt. Ott volt Aehrenthal külügyminiszter is. Andrássy, aki telefonon értesítette a kihallgatás eredményéről Wekerlét, holnap is Bécsben marad és bevárja oda Wekerlét, akit holnap fogad a király.

Pártértekezlet.

Budapest, okt. 8. A néppárt holnap este 7 órakor tart értekezletet.

Justh Gyula a fővárosban.

Budapest, okt. 8. Ma érkezett meg Justh Gyula házelnök és intézkedett a csütörtöki ülésre vonatkozólag. Kijelentette, hogy a parlament elé vonulásban a Ház tanácskozási szabadságának a megsértését látta volna. A szociálisták küldöttségét azonban szívesen fogadja, átveszi tőlük a kérvényt, de érdemleges választ arra nem ad, mert közjogi méltóságánál fogva nem is adhat.

Az öreg Toselli.

Firenze, október 8. Toselli atyja fiának azt a tanácsot adta, hogy Monika hercegnőt neje vonakodása dacára adják át a szász udvarnak.

Merénylet a vonat ellen.

Déva, okt. 8. A branyickai vasúti hid ellen elkövetett dinamitmerénylet tetteseit, Furduj Vaszi-liét, Nedelkovics Pétert és Vandello Lajost gyilkosság kísérlete miatt a törvényszék vádtanácsa vád alá helyezte. Az esküdtszéki főtárgyalást október 22-ére tűzték ki.

Podmaniczky haldoklik.

Budapest, okt. 8. Podmaniczky Frigyes újáró, a szabadalvúpárt volt elnöke haldoklik Dohány-utcai lakásán. Az öreg ur 84 éves.

Az északi sarkon.

London, okt. 8. A newyorki Tribuna közli azt a szinte hihetetlen hírt, hogy Frederic Cook Etachból táviratozott, hogy a Buhánán öbölből az északi sarkig nyomult és szerencsésen vissza is tért. Utazását eddig titokban tartotta. A hír a tudományos világban nagy forradalmat fog okozni, ha valóban bizonyul.

Supilo fenyeget

Budapest, okt. 8. A horvát képviselők ma utaztak el szágárból, hogy a képviselőház ülésén részt vehessenek. A horvátok holnap a Continental-szállóban tartanak gyűlést. Supilo Ferenc, az obstrukció vezére már megérkezett. Kijelentette, hogy tovább fognak küzdeni és nem engedik, hogy a magyar kormány az osztrákkal szenvedett kiegyezési vereségéért a horvátokon akarja rekompenzálni magát, a mit ők nem térnek.

Az országos sztrájk.

Budapest, okt. 8. A szociálista párt ma bejelentette a tüntető körmenet új utirányát, amelyet Boda főkapitány tudomásul vett, de rendkívül szigorú végzést hozott, a melyben követeli, hogy a menet pont 9 órakor meginduljon, a menetben csak nemzeti színű lobogót vihetnek, se vörös, se más jelvényt nem. Nem tűri a főkapitány még az ellenkező véleményen levők gunyolását sem, a vagyonrongálást pedig szigorúan megtiltja. A vilamos közlekedés megakadályozását is megtiltja. Ugy kell menni a menetnek, hogy a közlekedés fennakadást ne szenvedjen. Hangos kiabálás vagy rendbontás esetén karhatalommal oszlatja fel a menetet. A fővárosban péntek reggel 6 óráig szünetel a munka. Az iskolákban nem lesz előadás. Az üzletek csütörtökön zárva maradnak. Még a kenyér-szükségletét is kénytelen a közönség szerdán este 6 óráig beszerezni, mert péntek délig még kifli sem lesz.

Pestis.

Konstántinápoly, október 8. Mitilénben tegnapelőtt egy ember pestisgyanus tünetek között megbetegedett.

Osztályorsjáték.

Budapest, október 8. Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: 10,000 koronát nyertek: 22156 78714 113796 42423. 5000 koronát nyertek: 60446 97391. 2000 koronát nyertek: 50 1677 2422 3222 9024 11092 12191 18511 27513 37522 43151 51759 57001 57779 67812 69579 81293 93224 93399 119302 121005 122222. 1000 kotonát nyertek: 1606 3727 4416 4560 5070 15435 16209 16649 24864 27141 29129 30648 44869 45017 46423 46961 48916 52802 53505 53654 54054 55606 55624 56944 61516 61735 63743 64056 71792 75162 76175 77656 77733 80655 82536 87762 88822 88886 88990 00801 92107 92107 92256 92973 95597 96085 103403 104890 113575 113907 114739 116307 117338 119066 121339 124226. 500 koronát nyertek: 4465 5708 8189 12994 13686 15541 18291 19702 21699 22107 28074 32252 35027 38011 38552 39654 39743 39866 40787 40975 42785 44845 46868 47015 48132 48437 48670 50573 51510 52367 56211 56980 59858 65104 66706 68603 67881 69002 70418 73989 81715 84901 86778 91520 93983 95680 202603 106215 107371 110615 112373 116451 122054 123162 133668 124263. A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Aru- és értéktőzsde.

Október 8.

Budapesti gabonatőzsde.

10-15 fillérrel drágább áron elkelt 50 kilogrammonként 20,000 mm. buza.
Rozs 10 fillérrel drágább, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet magasabb amerikai jegyzésekre szilárd irányzattal folyt le és az összes gabonaművek emelkedtek. A forgalom élénk maradt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza október	1154	1162-1163
Buza április 1908	1225	1286-1285
Rozs októberre	998	997-1000
Rozs ápr.	1078	1075-1080
Zab októberre	778	779- 780
Zab ápr.	841	847- 846
Tengeri május 1908	685	688- 688

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsió nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A SCOTT-féle Emulsió specifikus megbízható szer

mindennemű tüdőbaj

ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító- és tápereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat, a melyek egyáltalán beszerezhetők, vesznek, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti és felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét - a halászt - kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Zifusz betegségek

elkerülése végett mindenkinek igen ajánljuk a

Szolyvai

ásványvizet.

Kapható minden fűszerkereskedésben

Meghívó.

A „Debreceni Közös-konyha Szövetkezet” 1. évi október 16-án, szerdán délután 5 órakor, az ipartestület dísztermében (városi bérház, Simonffy-utca) alakuló közgyűlést tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az ideiglenes vezetőség.

TÁRGYSOROZAT: 1. Alapszabályok megállapítása. 2. A tisztikar, választmány, igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása. 3. Esetleges indítványok.

Eladó

a fانسikai erdőnek a város felőli részében 35 kat. hold

kaszáló

birtok. — Értekezhetni: Fűvészkert-utca 9. sz. a., a tulajdonossal.

Delphin ivóvíz-szűrők raktára.

Hygenikus szempontból is előszerű a

gőz-mosógépet

beszerezni.

Mángorló-, facsaró- és dagasztógépekkel együtt raktáron vannak

Sesztina Lajos.

vaskereskedésében

Debrecen, Piac utca 23. szám.

Meglepően olcsó ház és kert.

Három ezer forintért adom a Széchenyikert 30. sz. házamat. Ilyen vétel soha nem kínálkozik többé. Ez azonban az utolsó ár ebből egy fillért sem engedek. Kényelmes lakóépület, óriási nagy gyümölcsös és konyhakert. Minden kényelem. Kedvező fizetési feltételek. Bővebb felvilágosítást nyújt Nagy Lajos Csapó utca 13.

AROMÁS ZAMATOS

PÖRKÖLT KÁVÉ

FÉLEGYHÁZY JÁNOSNÁL

E hó 13-án vasárnap
nagyszabású reggelig tartó

szüreti mulatságot

rendez

a „Maritfürdő” dísztermében
SZABÓ MIKLÓS tántanító.
Beléptidij személyenként 1 K. Mamák nem fizetnek

Vendéglő- és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári időnyre a legmegbízhatóbb elsőrangú tárgyakból

szabadalmazott jégszekrényeket

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükrözött k. rti golyókat, sodronyborítókat és szabadalmazott legjobb befőző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási díszárak nagykereskedése Piac-u. 57.

Épület- és portálcsovezési vállalat.

Apró hirdetések.

A „SOHASEM FELEJTEM” t. írójának: Ismeretség lehetséges, ha ugyan e szerény válasz írójának szól a kérdés e lap tegnapi számában? Kérek felvilágosítást, mivel én — a szürkeruhás hölgy — kirlap útján még sohasem leveleztem.

PINCÉR-tanonc felvétetik. Droher söresarnok, Piac-utca 45.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelok, barchetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadszettek.

Franca P. D. jegyű fűzők

Aródtól, divatbél, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színben métere 8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

lujta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztrij, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díván terítők, butor szövetek és creppok, viaszos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek,

vászon, sifon és batizt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsószojnyák, sima- és himzett kész ágyszövetek, selyem lüszter és cloth alsószojnyák, kásmir és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

válójingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatsebkendők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bétés árak.

Harisnyák, keztük,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

Debrecen, Rózsa utca I. sz.

Alapítva 1842. évben.

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legelegánsabb kivitelben és igen jutányos árban készülnek

egyenruhák.

Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok

Ugyancsak kitűnő lovagló (britses) nadrágokat valódi angol szabás szerint készítek. — Ugyiszintén polgári öltönyöket valamint díszmagyar öltönyöket a legelegánsabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel

KISZEL SÁNDOR

katonai- és polgári szabó. Elsőrendű katonai felszerelési cikkek raktára. Debrecen, Kossuth utca 19. a színházzal szemben.

Ikt. 11498—1907. t.k.

HIRDETÉS.

A debreceni kir. törvényszék telekkönyvi hatósága közzé teszi, hogy a Debrecen—Hajdusámsoni Helyiérdekű Vasut számára az alább megnevezett határokokban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére Debrecen sz. kir. város és Hajdusámson községre nézve az 1907 év október hó 21-én délelőtt 10 óráját Debrecen—Nagyerdő vasuti állomásra tüzi ki.

Az érdekelteket felhívja, hogy észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálomak s jogosultságok iránt kifogások többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívja mindazokat, a kik a fennebbi határokokban a fent nevezett vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve elvenvéseket tenni akarnak, vagy erre az összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak, hogy ezeket 1907. év október hó 26-ig ezen telekkönyvi hatóságnál bejelentésük, mert a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és abban a mennyiségben fog kiadatni, a kinek a nevére és a mely összegre az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételeket pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból te fogja törölni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Debrecenben, 1907 szeptember 26-án.

Kelemen,
kir. tvszéki bíró,

429

„URSUS“

a legtükéletesebb és szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttélel, acél gerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kienelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel.

Honi gyártmány. Honi gyártmány.

Szülöszeti, borászati és pincészeti cikkekől,

valamint

vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve.

Lőpor
áruda.

Tóth Gyula vaskereskedés

Debrecen, Plao utca.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postahelyeg be-
küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„ARANY VIRÁG“ jellegre levél van a kiadóba

„GIZELLÁNAK“ levele van a főpostán post-
restant.

„G 100“ levél ment Nefelejstől főposta restante
Helyben.

URAM! Egy fiatal 18 éves csinosnak mondott
leány vagyok, gavallér uri ember pártfogót
keresek, ki rendetlen anyagi viszonyaimon
szerényen segítene, ha akad önök között egy
jó szívű igaz barát az ijjon „Arany szív“ je-
ligére a kiadóba. 4363

Ajánlat.

CSOMAGSZÁLLÍTÁSI üzletben egy kézbe-
sitő-pénzbeszedő ugyisint egy jó írásu leány
alkalmazást nyerhet. Katz Jakab.

URI családnál Jókai utca 11. szám butorozott
utcai szoba kiadó, koszt lakás nélkül is kap-
ható. 4492

PERZSA SZÖNYEGEK legocsóbban beszerez-
hető versenyen kívüli árakban Bányai Mihály-
nál Debrecen Nyomtató utca 7. 4343

ZONGORA TANITÓNÓ órákat ad kezdőknek és
haladóknak jutányosan. Cim a kiadóba. 4341

VARRONÓ elvállal szép utcai ruhák, divatos
aljak, pongyolák és csinos blousok elkészíté-
sét Vörösmarthy-utc 5. 4318

KITÜNŐ fölözetlen tejet házhoz szállított saját
tehenészetemből Ehrenfeld Rákóczi-ut 21. sz.

CSINOS butorozott szoba okt, 15-től kiadó, cim
a kiadóba. 4283

ÜZLETHELYISÉG legforgalmasabb helyen Hat-
van utca 8. számu háyban azonnal kiadó 4271

HAJ! HAJ! Hajfonatok, parókák, hajbetétek,
copfok, frizettek jutányosan, mindennemű haj-
munkákat készít Bocán Ferenc fodrász, Hat-
van utca 2. Kihullott haját veszek. 9409

HARISNYAK-TO IPAR VALLALAT. Haris-
nyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts
Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

URASAGÓKTOL levetett ruhákat veszek a leg-
magasabb árban. Neumann M. Bádogos utca
2. szám. 2647

CSEPLŐ garnitúrát veszek és eladok. Eh-
renreich Sámuel Széchenyi-utca 44. 4221

HASZNÁLT butorokat vesz, elad, ujakra cso-
rél. Kónya József asztalos Pacsirta-ut 8. sz.

HARISNYA kötések és fejeléseket legjobb pa-
mútból készített Márton Gyula divat üzlete,
Piac utca 9. Saját köttetésű harisnyákban
nagy raktár.

NÁLAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb
árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltök,
öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, pap-
lanok, ágyterítők, Jager ruhák, tükör kép és
butor nagy választékban Kaiser Salamon
Hatvan-ut. 2.

FEHÉRNEMŰ varróné ajánlkozik házakhoz,
Boldogfalva utca 22. szám. 3940

EGY öt éves leány gyermeket ki volna hajlandó
örökbe felfogadni. Cim Hatvan utca 2. 4351

KÉZI- és láda bőröndök (kofferek) nagy vá-
lasztékban Markbreit B. bőröndösnél Hatvan-
utca 70. Különlegességek rendelés szerint
készíttetnek és javítások elfogadtatnak. 4359

KÖMŰVES, ki gépkocsi-alkalmazást, gépa-
javítást és olvasztó és pekkemencék építését önál-
ban készíteni tudja munkára ajánlkozik. Schwartz
J. Csokonai utca 4. 4360

FARAGO utca 1. szám alatt egy kerékgyártó
műhely kiadó. 4361

GYAKORNOK jó írással felvétetik az Adria
halkonzerv és halfüstölőgyár irodájában. Né-
metül tudó előnyben részesül. 4364

Kereslet.

INTELLIGENS uri családnál jó modoru fiatal
ember lakást keres, ajánlatok ár megjelölésé-
vel főposta 13-as postafiók címre külden-
dők. 4344

FÜSZER üzletbe tanulónak egy jó házból való
fiu felvétetik. Cim s kiadóban. 4336

NŐS vincellér ki a szőlőkezelésben teljes jár-
tassággal bír, bármikori belépésre állást keres
cim a kiadóban, 4334

KERESTETNEK faesztergályos segédek, ugyan-
ott tanuló felvétetik. Debrecen Pesti-ut. 3. 4272

TANULÓNAK jó családból való fiu felvétetik
Thaisz Arthur előbb Pongrác Géza papirke-
reskedésében Debrecen. 4079

KÖNYVKÖTŐ tanuló felvétetik Thaisz Arthur
könyvkötészetében Debrecen, Darabos utca
14. sz. 4079

ÜGYES derék és kabát varróleány felvétetik
ugyanott taulóányok is Pragner Margit
Egyháztér 11. szám. 4354

TELEGDI Sóstó fürdőbe felvigyázó kerestetik,
értekezhetni a tulajdonosnál Egyháztér 3 4353

FIATAL fűszerkereskedő segéd azonnali belé-
pésre kerestetik Harsányi LajosKut utca. 4356

EGY KERESKEDELMIT végzett leány, irodai
vagy könyvlovői állást keres. Cim a kiadóba.
4353

GYÁRI munkás leányok felvétetnek Honvéd-
utca 16.

ELVESZETT hétfőn ese egy arany karék a
Hatvan utcától a színházig, megtaláló kéretik
Hatvan utca 25. számmal átadni, hol illő ju-
talomba részesül. 4363

Eladás.

FESTEKES hordók olcsón eladók Arany János
utca 47. szám.

HATVAN-HETVEN literes kosár-üvegek olcsón
eladók. Arany János utca 47.

ELADÓ a létai utfélen 400 négyszögöl föld a
rajta levő épülettel, értekezhetni Bodnár
András tulajdonossal a helyszínen.

ELADÓ keveset használt honvéd hadnagyfi fel-
szerelés, egy közös tisztii waffenrock és egy
sötét kék posztó teljesen jó női téli kosztium
Cim a kiadóba. 4383

SALÉTRUM utca 34. sz. sarokház korlátlan
vendéglői joggal és trafik engedéllyel együtt
eladó 4327

EGY jó meneteli vidéki fodrász üzlet (rende-
zett tanácsu városban) más vállalat miatt
eladó. Cim a kiadóba. 4233

APAFFY utca 143, számu ház kedvező feltéte-
lek mellett eladó, cim Csapó utca 35. Nagy
Imrénél, 4278

KÉT hónapig használt valódi Meidinger kályha
szénfűtésre és egy gyermekágy eladó. Cim a
kiadóban. 4355

„URANUS“ villamos színház

Szerdán és Csütörtökön október 9. és 10-én.

Kovács sztrajk

Azonkívül a következő ujdonságok:

Iramszarvas vadászat

Egy esküvő automobilon]

Rövidlító vadász

A szív jósága

Kovács sztrajk.

Előadások: Hétköznap este 7 8 9 óraker.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-től este
11-ig óránként.

Helyárak: Páholy 5 korona, Páholy-ülék
I. rendű 60 fillér, II. rendű 40 fillér III. rendű 20 fillér

Esetleges műsor változás fentartva.

Tisztelettel
Suchán és Winkler.

Nyomatott a körforgóképen a Debreceni Ujság Nyomdájában. (Tulajdonos: Than Gyula)

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon,
szőnyeg és divatáruházába meg-
érkeztek az őszi divat

gyönyörű ujdonságai.

ruha kelmék, flanelek, bárso-
nyok, blouz-selymek, velezek.

Valódi perzsa szőnyegek, — Lindéum

!! Óriási raktár !!

Uj vállalat

A Teleky-utca 6. sz. alatt

paplan és madrac gyárat

létesítettünk.

Készítünk minden e szakmába vágó
munkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig olcsó árban.

Szíves pártfogást kér

Matolcsi és Társa Teleky-utca 6.

Tanuló leányok felvétetnek.

Eperjesi cserépkályhák

gyári raktára és

egyed árusítása

Debrecen és vidékére

KOVÁCS GYULA

vasüzletében

a „Bika“ szálloda mellett.

30 év óta fennálló

mésztelepemről

prima és építkezéshez szükséges

mészet

versenyképes árban szállítok.

Megkeresések **Moskovits Adolf Pestere**
Posta Élesd.

N A G Y

S Z Ö V E T

OCCASIO.

Bosznay J. és Társa

női divatáruházában

Kossuth utca 5. sz.